

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра східної та слов'янської філології

Курсова робота з арабської філології
на тему:

СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АРАБСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Пар 16-20
факультету східної та слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми:
Арабська мова і література
та переклад, друга
східна мова, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.060 Східні мови
та літератури (переклад включно),
перша – арабська

Борисенко Ірини Сергіївни

Науковий керівник:

ст. викладач В.Г. Кононенко

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ1. СУТНІСТЬ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	5
1.1. Основні способи терміноутворення в арабській мові.....	5
1.2. Проблема арабських термінів та термінології.....	7
РОЗДІЛ2. АНАЛІЗ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ АРАБСЬКОЇ МОВИ.....	16
2.1 Лексико-семантична структура спортивної терміносистеми арабської мови...	16
2.2. Популяризація спортивних термінів арабської мови.....	19
ВИСНОВКИ.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	28
СЛОВНИК.....	30

ВСТУП

Актуальність дослідження обумовлена широкою популярністю спорту в арабському світі, а також необхідністю забезпечити студентів арабістів базовими лінгвістичними знаннями термінів, лексики і словосполучень, пов'язаних зі спортом. Ці знання допоможуть чітко зрозуміти структуру спортивної термінології журналістам, коментаторами спортивним експертом. Дані поняття застосовуються не тільки на професійному рівні, але і в повсякденному житті, тому потреба в двосторонньому перекладі таких текстів призводить до попиту на такі навчальні посібники.

Актуальність дослідження полягає в тому, що питанню вивчення лексико-семантичних особливостей спортивних термінів в арабській мові (на матеріалі медіа дискурсу, спортивних анонсів, статей спортивної тематики в Інтернеті). Дослідження проводилося в області запозичень спортивної термінології. На початковому етапі проблемою дослідження було дослідження саме формування спортивної арабською мовою.

Це обумовлено тим, що спорт належить до явищ культури і відображає істотні риси способу життя суспільства і людини і надає все зростаюче вплив на його розвиток. Він об'єднує мільйони людей і сприяє встановленню міжкультурних контактів як між професіоналами, так і любителями спорту.

В даний час в науці відзначається інтерес до актуальних проблем країн Арабського Сходу. Питання економіки розглянуті в роботі Л.М. Руденко і В.А. Мельянцева. Окремі аспекти сучасної політики проаналізовані в працях А.В. Демченко, А.В. Букіна, R. Schleifer і I. Tamir. До проблем повсякденної культури народів арабських країн зверталися І.Ф. Макарем і А.П. Криворучко. Освіта в арабських країнах запозичення в спортивній термінології розглянуто в дослідженнях Г.І. Ібрагімова і К.О. Просюкової, А.Б. Панькіна, Д. Аласаад, А. Алімжідель. Проблеми лексики з фізичної культури і спорту досліджені Д.Н. Платоновим, А.Н. Тамбовським, І.А. Черкашиним, Л.Л. Платонової.

Актуальність наукового дослідження обумовлена підвищеним інтересом лінгвістів до проблем спортивної термінології в арабській мові.

Об'єктом дослідження виступають мовні реалії спортивної термінології в арабській мові.

Предмет дослідження спортивна термінологія в арабській мові.

Мета курсової роботи – дослідити і проаналізувати спортивну термінологію в арабській мові.

Відповідно до теми визначено **завдання дослідження:**

- 1) розглянути основні способи терміноутворення в арабській мові.
- 2) проаналізувати проблему арабських термінів та термінології.
- 3) викласти особливості лексико-семантичної структури спортивної терміносистеми арабської мови.
- 4) проаналізувати популяризація спортивних термінів арабської мови.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, порівняльний аналіз; компонентний аналіз, методи лінгвостилістики, естетичні, літературознавчі знаряддя пояснення, в тім числі описові, аналіз компонентний, трансформаційний, функціональний з метою виявлення та зіставлення досліджуваних мовних явищ.

Матеріалом для цього дослідження послужили роботи арабської мови, збірки спортивних термінів.

Теоретична цінність дослідження полягає у аналізі спортивної термінології в арабській мові.

Практична цінність отриманих результатів визначається тим, що вони можуть прислужитися на лекційних та семінарських заняттях, при написанні курсових робіт.

Інформаційна база дослідження - наукова монографічна література, статті зарубіжних і вітчизняних учених у періодичних виданнях, інформаційно-статистичні матеріали тощо.

Структура й обсяг роботи. Курсова робота складається зі змісту, вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи: 28 сторінок, список використаних джерел – 20 найменувань.

РОЗДІЛІ. СУТНІСТЬ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

1.1. Основні способи терміноутворення в арабській мові.

Показником «рівнем розвиненості мови» є стан лексики. Стан лексики визначається не тільки кількістю, але і якістю її створення. Багато вчених лексику вважають дзеркалом мови, так як лексичний запас мови показує розвиток його народу в цілому. Невипадково словник племінних мов Африки зазвичай обчислюється кількома тисячами або навіть сотнями. Термінологія як сукупність термінів становить частину спеціальної лексики. Вона (спеціальна лексика) – сукупність лексичних одиниць (в першу чергу термінів) спеціальних областей знання, що утворює особливий пласт лексики. Витоки спеціальної лексики йдуть вглиб століть, в процесі цілеспрямованої професійної діяльності людини створюються нові ідеї, речі, яких раніше не було, а, отже, і не було слів для їх називання. Оскільки неназваними поняттями оперувати важко, діяльність термінологів постійно супроводжується утворенням нових термінів. Хоча в світі налічується понад 2000 мов, розвинена наукова термінологія існує лише на 60 мовах і охоплює близько 300 професійно-предметних полів. Термінологічна активність в кожному полі залежить від продуктивності галузі, в якій створюються нові поняття і назви, від беруть участь в цьому процесі вчених і від успіхів міжнародного співробітництва. (Завадовський, с. 96)

В історії арабської термінології виділяються 2 етапи розвитку – класичний і сучасний. Класичний період зародження релігійної лексики став фундаментом для розвитку інших видів арабської термінології, серед них філософії, економіки, соціології, медицини, права і т. д. Сучасна Арабська термінологія зобов'язана багатьом ісламу, а також Корану і хадисам, адже такі слова як «الراتب» (зарплата) з'явилися в Корані ще в сьомому столітті в значенні «нагорода віруючим від Господа», «هابار نیتسفو» (хабарництво) використовувалося в значенні «лихварство», «المالية» (Фінанси) – «майно», «الانفصال» (розлучення), «صحيح» (право) і т.ін. але з розвитком науки, техніки і інтеграційних процесів у світі сучасна термінологія будь-

якої мови переживає розвиток всередині себе, адже жодна мова, що бере участь у міжнародних процесах, не може обійтися без впровадження нової лексики (Завадовський, с. 85)

Ономасіологічне термінознавство вивчає способи оптимізації термінів, воно дозволяє виявити найбільш продуктивні способи терміноутворення і завдяки, якому можна виділити основні способи термінотворчості арабської мови.

З точки зору складу терміни мови можна розділити на 2 види: терміни-слова і терміни-словосполучення. В результаті термінодосліджень, проведених на матеріалах інтернет ресурсів арабською мовою, із загальної кількості термінів близько 60% складають слова (терміни), а решта 40% – словосполучення, що говорить про зокрема використання простих термінів. Але в принципі, процентна різниця незначна. Про класифікацію терміна (المدة) або термінологічної одиниці (وحدة) (المصطلحات) говорив ще Ріфаа Тахтакуї, а саме, що є простий термін (مصطلح بسيط) і складний термін (مصطلح معقد), (Завадовський, с. 115) терміни слова в термінознавстві діляться на прості, афіксальні і складні.

Під простими термінами прийнято розуміти односкладні терміни, основа яких збігається з коренем – «борг, позика» الديون والقروض, «ціна» السعر, до афіксальних (від лат. Affixus-прикріплений) відносяться терміни, основа яких містить корінь і афікс(И), це може бути префікс, який стоїть перед коренем і(або) суфікс (який стоїть після кореня), інфікс, який розриває корінь, але при цьому сам не розривається їм, транфікс, який розриває корінь і при цьому сам же відривається цим коренем.

Наприклад, прості терміни – «надсилання повідомлення, електронного листа» الادخار «заощадження», القائمة «меню», الموقع الإلكتروني «сайт», إرسال رسالة، بريد إلكتروني «процвітання» الازدهار. До складних відносяться терміни, що мають в своєму складі не менше двох кореневих морфем - «капітал» رأس المال, «гідроелектричний» هيدرو الكهربائية. (Завадовський, с. 119)

Одним з найважливіших результатів етнокультурного і лінгвокультурного спілкування народів є взаємозбагачення мов, найбільш рельєфно виявляється в сфері термінології. Ставлення до такого збагачення у вчених по-різному, одні вважають вплив іншої мови «псуванням» і під будь-яким приводом намагаються

позбутися від них. Ці вчені-термінології при такому підході використовують національні мовні засоби терміноутворення.

Інші вчені у впровадженні іноземних слів не бачать нічого шкідливого, навіть часто вдаються до них, тобто процес взаємозбагачення національних мов має двосторонній характер. Використання всіх національних способів терміноутворення може ускладнити роботу багатьох професіоналів в їх діяльності, в тому числі роботу перекладачів, адже освоєння і активне вживання численних термінів, які зароджуються щодня, неможливо. (Белкин, В.М, с. 143)

В.М. Белкін в своїй праці «Арабська лексикологія» запропонував чотири основних способи арабського терміноутворення:

1) термінування в спеціальних значеннях, колись існувала або існуючої споконвічної лексики; (Белкин, В.М, с. 99)

2) утворення нових слів-термінів за існуючими в мові правилами словотворення;

3) переклад термінів і термінологічних словосполучень і, як подальший процес, скорочення їх шляхом еліптування або ж конденсації їх в складні слова.

4) пряме запозичення термінів.

1.2. Проблема арабських термінів та термінології

До проблематики термінознавства, а зокрема до проблеми відповідності термінів і співвідносних з ними понять не перестають звертати увагу і сучасні термінологи. Лексико-семантичні аспекти термінознавства зачіпають питання використання одного терміна (знака) для позначення декількох понять, що вивчається в рамках полісемії і омонімії, використання декількох термінів для позначення одного поняття, що вивчається в рамках синонімії, використання протилежності понять, що вивчається у вигляді антонімії. Ведеться полеміка з питання про допустимість або неприпустимість лексико-семантичних процесів, а саме полісемії, омонімії, синонімії і антонімії в термінології, а зокрема в арабській термінології. Термінологи різних термінологічних шкіл усього світу до

сьогоднішнього дня не прийшли до єдиної думки з даного питання, що призвело до утворення різних груп серед них по відношенню до багатозначності, омонімічності, синонімічності в термінології. Термінолог В.П. Даниленко, розглядаючи допустимість лексико-семантичних процесів в термінології, зупинився на двох точках зору: «з одного боку, сама природа знаку терміну з однозначним співвідношенням означає і означуваного позбавляє його будь-яких передумов для розвитку полісемії або вживання в синонімічному рядку. З іншого боку, терміни, будучи за природою найчастіше словами «природної» мови, відчують на собі вплив всіх тих лексикосемантичних процесів, яким схильна лексика загальнолітературної мови» (Белкин, В.М, с. 160).

Термінолог, говорячи про однозначність терміну в термінології, як однієї з вимог до нього, розглянув його і в рамках мови, якій характерні всі види лексикосемантичних процесів. В даному випадку, можна погодитися з думкою автора, так як терміни «живуть» в мові, і ми не можемо розглянути їх поза ним, тобто незважаючи на властивості і вимог до терміну і термінології, протиріччя деяких термінологів, а також труднощі, що впливають від них (полісемія, синонімія, антонімія і омонімія), в мові вищеназвані процеси відбуваються в тій чи іншій мірі, тобто ізолювати повністю мову і його терміносистеми неможливо. Як вказує арабський термінолог Алі Алкасімі в регресії і нестачі термінів арабської мови бере участь три основні фактори:

Протягом чотирьох століть під час правління Османської імперії та європейських держав на території Арабського Сходу, національна мова (Арабська) не використовувалася в адміністративних справах та освіті, що призвело до втрати численних термінів у даних галузях;

Також в період правління іноземних держав, на досліджуваній території не були зроблені і проведені будь-які наукові відкриття, дослідження, що в свою чергу призвело також до втрати термінів. Тут необхідно врахувати той факт, що науково-технічні терміни створюються науковими дослідниками і вченими.

Щоденний потік нових термінів з розвинених країн становить близько 50 термінів, тому арабська мова повинна не тільки їх «чути і слухати», а й вчасно освоїти, тобто ці терміни повинні бути передані (Белкин, В.М, с. 77).

Існують різні точки зору з проблем термінології, а точніше термінології арабської мови, єгипетський вчений М.Ф. Хіджасі в своїй праці, присвяченій основам термінології, визначив 8 видів:

- а) застосування терміну з арабської спадщини до нового поняття;
- б) синоніми і омоніми;
- в) відсутність арабського еквівалента іноземному слову;
- г) назви наук, які краще залишати в іноземному варіанті;
- д) відсутність стандартів уніфікації для передачі складових термінів;
- е) помилки при передачі назви мов;
- ж) помилки при передачі власних імен, в тому числі авторів;
- з) помилки при передачі приналежності авторів до будь-якої нації (Шайхуллін, с. 48).

Арабська спадщина відіграє важливу роль як у мові в цілому, так і в термінології зокрема. М.Ф. Хіджасі при вивченні термінів розглядав їх як термін арабської спадщини або як сучасний термін. «Слово» كلمة в старому значенні (арабській спадщині) вживалося як подвоєння, а в новому – асиміляція, схожість двох букв.

При передачі іноземних термінів на арабську мову термінолог стикається з проблемою повної відсутності еквівалента даного терміну. Наприклад, Dative (граматична форма, давальний відмінок) при передачі на арабську мову недостатньо «الجر حالة», так як даний відмінок в арабській мові охоплює не тільки давальний, а й інші відмінки. Альтернативна проблема відбувається при передачі на українську мову арабської граматичної форми «اسم» дослідження ім'я) як іменник, хоча насправді арабська мова може передати і іменник, і імена: прикметник, числівник і займенник (Шайхуллін, с. 48).

На думку автора, багато назв наук, незважаючи на те, що мають еквівалент в арабській мові, в багатьох арабських організаціях, установах зафіксовані в

іноземному варіанті, наприклад, «антропологія» в арабській мові має національний термін «أناسية» та іноземний термін «أنثروبولوجيا», але як показує практика перекладу, більш вживаний другий, ніж перший. Використання в використаних цілих слів для передачі іноземних суфіксів і префіксів, наприклад для передачі латинського префікса «uni», грецького «mono» в арабській мові зафіксовано використання «أحادي», присутнього в наступних словах: «أحادي الجانب», «أحادي اللغة», «المعن أحادي» - однозначний і т. ін. (Шайхуллін, с. 48).

При передачі власних імен, а саме прізвищ, спостерігаються відмінності: прізвище Diez зустрічається в арабських джерелах в трьох варіантах: «دياز» і «ديز». Трапляються випадки, коли перекладач неправильно передає і плутає національність з професією, наприклад, вчений Теодор Бенфі (T. Benfeiy) в деяких джерелах визначається як індійський вчений, хоча насправді, він німець, що займається індоністикою і т. п. (Шайхуллін, с. 48).

Термінолог Алі Аль-Касімі, розглянувши лінгвістичні проблеми в рамках термінології, класифікував їх (проблеми) таким чином:

- 1) проблеми, пов'язані з арабською мовою;
- 2) проблеми, пов'язані з вихідною (іноземною) мовою.

Під проблемами, що стосуються арабської мови, мається на увазі використання національної мови та її ресурсів у терміноутворенні. Дана проблема має свої підпроблеми, серед яких: «співіснування» арабської літературної мови з народним діалектом на одній території. При утворенні терміну і його відсутності в літературній мові термінотворець змушений використовувати слово зі свого народного діалекту, на якому він спілкується зі співвітчизниками, існування літературних діалектів або територіальної арабської літературної мови, де спостерігаються відмінності на фонетичному, морфологічному, синтаксичному та семантичному рівнях.

Навіть неспеціалісту з арабської мови легко помітити різницю у вимові, інтонації в реченні, наголосі в мові дикторів різних арабських країн. Тож не дивно, що якщо термінотворець з Єгипту, то він віддасть перевагу використовувати свій єгипетський варіант, якщо з Алжиру, то і він віддасть перевагу використовувати

Алжирський варіант, і з логічної точки зору обидва варіанти вірні, в даному випадку тільки два (єгипетський і алжирський) варіанти еквівалентні одному іноземному терміну, але слід не забувати про наявність понад двадцяти арабських держав і веденні мовної політики в кожному з них. Якщо кожен іноземний термін буде знаходити свій еквівалент в кожній арабській країні, а їх 22 (включаючи Палестину), то будь-який словник з іноземної мови на арабську буде переповнений численними синонімами.

Хоча арабський світ відповідно до географічного розташування та історико-політичних подій, притаманних кожній країні, можна розділити за регіонами. Наприклад, Марокко, Туніс, Алжир, що знаходяться на заході Африки називаються одним арабським словом «Магриб» (досліджують «місце заходу сонця»), були французькими колоніями, тому в мовній ситуації і політиці даних держав досі існує французький вплив, але при роботі з економічною термінологією можна зіткнутися зі словом «ادخار» - заощадження, в Тунісі, але в Марокко воно інше «توفير» - множина слова «بنك» в Іраку «بنوك», в Марокко «أبنك» (Шайхуллін, с. 48).

Збагачення арабської мови синонімами دفاتاالمتر - однією з проблем термінознавства є вивчення його лексико-семантичних аспектів, а в першу чергу синонімії, омонімії, антонімії і полісемії. Хоча спеціалісти терміноведи не прийшли до єдиної думки з даного питання, тобто деякі вважають про наявність даних процесів, інші заперечують і вважають їх такими, що не відповідають основним вимогам, що пред'являються до термінів, практика термінології продовжує бути свідком даних процесів.

Тут необхідно враховувати використання термінологією для позначення спеціальних понять звичайних знаків мови, тобто слів, які зберігають свої властивості, маючи багатозначність, синонімічність, омонімічність. Термін тільки в своєму полі зберігає точність, стислість, моносемічність і відсутність експресивності.

Алі Аль-Касімі серед основних ознак термінів, говорячи про вживання одного терміну в одному полі, вказує і на необхідність омонімів серед термінів, пояснюючи це обмеженістю пам'яті людини в запам'ятовуванні і активному використанні

термінів. На його ж думку дві умови не зберігаються абсолютно, так як це може привести до анархії.

Роботи на арабській мові, присвячені лексико-семантичним проблемам термінології, розглядають омонімію як «هومونيمي» або синонімію, «مرادف» полісемію «تعدد المعاني», антонімію «التضاد» (Шайхуллін, с. 48).

Проблеми, пов'язані з вихідною (іноземною) мовою: численні джерела: при формуванні своєї термінології арабський світ вдається до країн, у яких впорядковані терміносистеми. Але в основному арабські країни використовують в якості вихідної мови для терміноутворення мову країни, які правила в даній арабській державі. Вплив французької мови на території Магрибу (Мавританія, Алжир, Туніс, Марокко) простежується не тільки в загальноживаній лексиці, але і в спеціальній термінології.

Країни Машріка (Йорданія, Ірак, Ліван, Сирія та ін.) і Перської затоки (Саудівська Аравія, ОАЕ, Катар та ін.), які були завойовані Англією при формуванні термінолексики активно вдаються до спеціальної лексики англійської мови. В результаті такого різного ставлення арабських держав терміни, як і слова загальноживаної лексики, стають жертвою двох західних, але різних систем, що призводить до утворення і розвитку в арабській літературній мові два і більше терміни для одного поняття, один з них утворений на основі французької, інший – на основі англійської мов. Англійський термін «Nitrogen» запозичений у країни Машріка як «النيتروجين», а французький термін «Azot» запозичений у країни Магрибу як «آزوت», хоча значення у двох західних мовах однакове (Шайхуллін, с. 48).

Подвійність в оригінальній мові: (الازدواجية) розмежування американської англійської та британської англійської мови призводить до певних труднощів і при формуванні термінів в арабській мові.

Основні фактори такої проблеми в арабській мові можуть бути пов'язані з країною, де арабські фахівці отримали освіту, і іноземними джерелами і їх авторами, з якими працюють термінологи арабських країн. Арабські вчені переклали з американської англійської термін фізики «electronic tube» на арабську як «لامام», а з

британської англійської «electronic valve» – як «أنبوبة» для передачі одного і того ж терміну «електронна лампа».

Синонімія, полісемія та омонімія у вихідній мові – найбільш проблематичні аспекти перекладу термінів при передачі їх на арабську та будь-яку іншу мову. Оскільки наявність синонімії, полісемії і омонімії в термінології являє собою небажане. Омонімічний термін (переклад), який використовується в лінгвістиці «ترجمة», (транспортування) «نقل» і банківської сфери (переказ грошей) «تحويل» «حوالة», при передачі на арабську мову отримує зовсім різні еквіваленти.

Багатозначний термін лайнер, який використовується у спортивній термінології в значеннях «великий повітряний літак» і «велике морське судно» передається на, «سفينة كبيرة» і «ارة ركاب كبيرة» як мова арабська де застосовуються різні за звучанням і семантикою арабські споконвічні терміни. Алі Аль-Касімі вказує і на наявність інших проблем в арабському термінознавстві, серед них (Шайхуллін, с. 48): численні термінотворчі термінологічних організацій: у першій половині і 60-ті роки ХХ століття арабські країни стали здобувати незалежність, що призвело до утворення різних термінобанків і створення різних академій (в Єгипті, Сирії та ін.), інститутів і бюро (в Марокко) за термінологією, які займалися терміноутворенням.

У сфері освіти теж була присутня «незалежність», професорсько-викладацький склад сирійських університетів викладав повністю арабською мовою, проте університети інших країн відставали від сирійської системи у викладанні національною мовою.

Неорганізованість і відсутність одностайності в терміноутворенні арабських країн привели до ситуації, яка не перестає про себе заявляти і до цього дня. Англійський термін перекладався в Єгипті, Іраку, Саудівській Аравії та інших арабських країнах, де англійська посідала друге місце після арабської, аналогічний англійському французький термін також проходив процес перекладу, але вже в Марокко, Алжирі та інших арабських країнах, де Французька була на другому місці. Таким чином, один однозначний термін міг існувати в арабській літературній мові, але в декількох варіантах.

Основними причинами можуть бути не тільки французька та англійська, а й варіанти англійської мови (американський, британський), а також лексикосемантичні процеси.

Арабська спадщина відіграє важливу роль у літературі, історії та мові арабського народу, але, на думку термінознавців, термінотворці (бюро, інститути, окремі фахівці та ін.), іноді віддаляючи себе від арабської спадщини, поповнюють арабську мову численними запозиченими термінами (Шайхуллін, с. 48).

Використовуючи лексико-граматичні форми арабської спадщини, можна не тільки збагатити мову корінний лексикою, а також забезпечити масу, яка в основному складається з отримали освіту арабською мовою в арабських країнах, можливість швидше запам'ятати і вжити її.

Коли в арабський світ увійшло слово піжама (Pijamas – спальний костюм), термінотворці вдалися до способу запозичення «بجامة», не звертаючи уваги на арабську спадщину, так як його можна було б передати за допомогою похідного імені іменника «منامة» від порожнього дієслова «نام» – спати), як в арабській мові утворилося слово «مقالة» стаття від порожнього дієслова «قال» – говорити) і т. ін.

В історії арабської лексикології спостерігався процес, як його охарактеризував арабський філолог Абдул-Азіз Бінаабд Алла, «відчуження від арабської спадщини», в результаті якого відбувається процес перекладу на арабську мову.

В арабську мову було запозичено англійське sofa «الصفة» (софа), яке увійшло в англійську мову від арабського «الصفة».

Неприйняття терміну серед арабомовної нації, що стало результатом відсутності зв'язку між термінотворцями і народом.

Незважаючи на відсутність одностайності серед різних арабських країн, терміни створюються різними способами і термінологія арабської мови вважається однією з розвиненою в світі, але, на жаль, в основному терміни залишаються на «аркуші паперу» у вигляді спеціалізованих словників, наукових статей.

В арабському світі, можна з упевненістю сказати, немає «маркетингу термінів», щоб терміни стали відомими серед неспеціалістів, слід їх оприлюднити, поширювати всіма способами (Шайхуллін, с. 48).

Отже, питання про проблему терміну і термінології поряд з лексико-семантичними процесами (синонімія, омонімія, полісемія), вивчається і з історико-політичних процесів, які зіграли роль у формуванні арабської термінології.

Останні породили в термінології деякі проблеми (численність джерел для запозичення, численність термінотворців і термінологічних організацій в арабському світі, відсутність єдиної організації для уніфікації арабських термінів для всіх арабських держав і ін.), вирішення яких не здійснилося і донині.

Висновки до розділу 1

Розглядаючи всю наведену інформацію, можна зробити декілька висновків. В першу чергу, арабська мова стоїть серед найдавніших у світі, з величезним культурним спадком та багатою історією. Це мова, одна з яких має найширшу кількість носіїв та відзначається різноманітністю діалектів. З другого боку, арабська мова характеризується складною термінологією, яка охоплює різноманітні фахові терміни у сферах, таких як релігія, наука, техніка, право та інші.

Ця спеціалізована термінологія має свої коріння в ісламській культурі та науці, яка розвивалася на арабськомовних територіях. За методами створення термінів арабська професійна термінологія класифікується за: термінами, що визначають концепції, ідеї та поняття в певній галузі; методом утворення термінів та за походженням лексики. Крім того, система класифікації термінологічних структур арабської мови є дуже складною та загальною. Для уточнення класифікацій фахової термінології необхідно дослідити широкий спектр галузей людської діяльності, що дозволить систематизувати та уточнити знання арабської мови для різних професій.

Отже, вивчення арабської мови та спеціалізованої лексики відіграє ключову роль у налагодженні культурних і професійних контактів з країнами, де говорять арабською. Володіння цими знаннями сприяє глибшому розумінню і оцінці арабської культури та наукових досягнень, що, у свою чергу, позитивно впливає на взаємне розуміння між народами і розширення економічних відносин. Знання

специфічної термінології в різних областях є надзвичайно важливим для ефективної комунікації та взаємодії з арабськими колегами.

Таким чином, питання термінології та жаргону вивчається в контексті історичних та політичних процесів, які відіграли певну роль у формуванні арабської термінології, а також лексико-семантичних процесів синонімії, омонімії та полісемії).

Це породило низку проблем у термінології (кількість джерел запозичень, кількість термінологів і термінологічних організацій в арабському світі, відсутність єдиної організації, яка б уніфікувала арабську термінологію в арабських країнах, тощо), які не вирішені до сьогодні.

РОЗДІЛ 2

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ КЛАСИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ АРАБСЬКОЇ МОВИ ТА СИРІЙСЬКОГО ДІАЛЕКТУ

2.1 Лексико-семантична структура спортивної терміносистеми арабської мови

Розглядається питання про неправомірність застосування терміна спорт. До аналізу спортивних і змагальних практик в древніх цивілізаціях Арабського Сходу. Проблеми фізичного виховання стародавніх цивілізацій аналізуються на основі виявлених на території сучасного Іраку історичних матеріальних пам'яток (на прикладах змінили один одного барадотської, зарзійської, джармської, самаррської, убайдської, халафської культур, які відносяться до докерамічних/допіктографічних культур) (Ghazala, с. 25)

Фізичне виховання в ісламську епоху проаналізовано на основі сучасного Корану і праць арабських мислителів, вчених і державних діячів.

Аналізуються погляди Аль-Маджусі (المجوسا) про роль фізичних вправ для розвитку і зміцнення організму; Аль-Багдаді (البغدادی) про класифікацію видів рухової активності; Аль-Газалі Аль-Тусі (الغزالی الطوسي) про роль і користь фізичної активності у вигляді розваг; Ібн Хальдуна (ابن خلدون) про фізичну підготовку воїнів як основи державності. Аль-Разі і Ібн Алі Ібн Сіні, які пов'язали питання збереження здоров'я з різними видами фізичних вправ і дали їх класифікацію. У дослідженні показано роль арабських лікарів Аль-Табарі (التابوري) (Ghazala, с. 25).

Мале коло кровообігу, використовував термін «фізична активність» стосовно навчання виїздки коня для гри в поло. Аль-Джаузійя (الجوزية) встановив взаємозв'язок між фізичними вправами, сном і психічним здоров'ям (Ghazala, с. 25).

رياضي – спортсмен, спортсмен

بطل – чемпіон

بطولة - першість

مُنَافَسَة / مُبَارَاة - змагання, змагання

- مُنْتَافِس / مُنْتَافِق – учасник змагання, змагання
- هزيمة – поразка
- نهائي – фінал
- الصدارة / المركز الأول – перше місце
- لعبة – гра
- قاعة رياضية – спортзал
- مباراة – матч
- ميدالية – медаль
- الألعاب الأولمبية – Олімпійські ігри
- النتيجة – результат
- مُنْقَرِج – глядач, спостерігач
- رياضة – спорт
- مَلْعَب – стадіон
- فريق – команда, збірна
- لقب – звання
- دورة – турнір
- مُدْرِب – тренер
- نصر – перемога
- كرة – м'яч
- كرة السلة – баскетбол
- كرة القدم – футбол
- هدف – гол - ворота
- حارس مرمى – воротар
- مُضَامِس / مُضَامِس – противник
- لاعب – гравець
- الكرة الطائرة – волейбол
- مُلاكمة – бокс

Становлення національних практик спортивної підготовки та фізичної культури розглянуто на прикладах навчання управлінню бойовими верблюдами, скачок на верблюдах, верхової їзди на конях (фурусія), гри «човган-поло», ігор з

м'ячем і зі списом («Джерід»), багатогодинної ходьби, арабської боротьби на спині, боротьби на палицях («лабаха»); кінні змагання («ар-раб») та ін. Відзначається вплив арабських видів спорту (зокрема, поло) на розвиток європейських спортивних практик, а також зустрічна тенденція – розробка нових видів спорту, які могли б поєднувати традиційні уподобання і сучасні (світові) тенденції, яка розглянута на прикладі трансболу.

Арабський союз трансболу був заснований у шести країнах (Єгипет, Ірак, Сирія, Палестина, Йорданія, Сомалі). Федерація була офіційно акредитована та прийнята до членства в арабській спортивній федерації (Союзі) у Джидді, Саудівська Аравія, у березні 2006 року. Алжир, Коморські острови, Джибуті, Судан, Мавританія, Туніс і Марокко приєдналися до Союзу, в результаті чого число членів досягло 15. Регулярно проводяться Панарабські змагання та турніри (Ghazala, с. 25).

Лексичні одиниці

1) Види спорту

- arm-wrestling
- bob-sleigh
- water-polo

2) назви професій, пов'язані зі спортивною діяльністю

- outfielder
- batter
- goal-keeper

3) Вид вправи, заняття, прийому, елемента

- aqua-building
- bodybuilding
- jogging

4) Спортивний інвентар

- canoe
- buggy
- expander

5) Спортивні терміни, пов'язані з організацією змагань

- overtime
- time
- set
- down-hill

При аналізі обговорення проблем арабського спорту на сторінках провідних арабських і міжнародних видань (монографій і статей), включених в Scopus і Web of Science, встановлено, що спортивні результати обговорюються: в контексті переходу до нових стратегій і видів тренування (Ghazala, с. 25).

Проблеми історії фізичної культури і спорту в арабських країнах в оцінці викладачів і студентів коледжу фізичного виховання і спортивних наук Багдадського університету вивчалися на основі вибірки з 285 респондентів. Викладачі навчальної дисципліни «Історія спорту» відзначають, що підручники представляють 22% інформації про історію спорту в Північній Америці, 12% – в Африці, 20% – в Азії; 36% – в країнах Європи, 10% - поза критерієм. Тематика, що висвітлює проблеми історії спорту в 28 арабських країнах, становить 14% розділу азіатської тематики і присвячена переважно історії олімпійського спорту.

2.2 Популяризація спортивних термінів арабської мови

1. Спортивна термінологія являє собою вербалізований результат когнітивної діяльності фахівців в області спорту, заснованої на осмисленні і освоєнні ними професійного досвіду

2. Спортивна термінологія-складова частина мови професійної комунікації спортсменів, тренерів, суддів. Вона характеризується рядом специфічних рис відкритістю, широким колом користувачів, динамізмом, слабкою відмежованістю від загальнолітературної лексики, оцінним характером найменувань, наявністю значного числа синонімів, близькістю до технічної термінології

3. Спортивна термінологія представлена загальнонауковими і міжгалузевими термінами, галузевими і вузькогалузевими одиницями, а також вузькоспеціальними найменуваннями найчисленнішу групу в спортивній термінології складають

вужькогалузеві терміни навколо термінології у мові спортивної комунікації групуються професіоналізми, професійні жаргонізми і номенклатурні позначення кордону між стратами досить рухливі можливий перехід в розряд термінів як професіоналізмів, так і (вельми обмежено) жаргонізмів

4. Сукупність спортивних термінів відображає систему понять, значущих для організації та здійснення спортивної діяльності. В основі системи понять в області спорту лежить поняття виду спорту як певний різновид спортивної діяльності традиційний поділ видів спорту на командні та індивідуальні може бути доповнено виділенням двох корелюють підсистем понять динамічні і статичні види спорту

Хоча в деяких діалектах арабської мови використовуються різні ідіоми, найпоширенішим арабським словом для футбольного м'яча є كرة — похідне від стандартної арабської كرة (м'яч або інший кулястий предмет, наприклад, глобус). Корінь слова كرة сходить до древнешумерському слову, що позначає «згорнутий згорток». Іноді футбол спеціально називають «كرة القدم», щоб відрізнити його від інших видів спорту, пов'язаних з грою в м'яч.

1. Nadaf هدف

Гол! На чемпіонаті світу з футболу часом створюється враження, що коментатори, які говорять кожен на своїй мові, змагаються між собою в тому, щоб перевершити один одного ентузіазмом, гучністю і об'ємом легенів. При бажанні відтворювати спільний крик з коментаторами під час кожного голу, варто прислухатись до арабського терміну «هدف», який інтерпретується як «гол».

2. Balanti (пенальті) بلنتي (Ghazala, с. 25)

Результат багатьох матчів чемпіонату світу вирішується в самий нервовий момент-при пробитті пенальті. Слово «بلنتي» насправді походить від англійського слова penalty! Частково це було пов'язано з мовною мутацією, відомою як метатеза, коли один звук міняється місцями з іншим (у цьому випадку «ل» і «ن» у بلنتي). Крім цього, в стандартній арабській мові немає еквівалента звуку «п», тому «п» на початку слова بلنتي перетворився в «б».

3. Inbirash إنبراش

Inbirash إنبراش – це термін, що позначає Підкат з метою відбору м'яча, особливо безрозсудний. Часто мова йде про таке порушення правил, за яке гравець може отримати жовту або червону картку. Точно невідомо, звідки походить це слово, але воно вже увійшло в повсякденний мову, де використовується для опису безрозсудного вплутування в суперечку без розуміння суті питання.

4. Mazhariya مزهرية

Іноді повсякденна мова проникає і в спорт. Взагалі-то арабське слово, що позначає «вазу», mazhariya مزهرية, тепер також стало застосовуватися по відношенню до воротаря, який недостатньо активно рухається біля сітки воріт і в підсумку допускає промахи-точно так же, як якась декоративна ваза, яка стоїть на полиці і не рухається по будинку!

5. Wayn Yeskon Al Shaytan اين يسكن الشيطان (Ghazala, с. 25)

Ця фраза буквально перекладається як «там, де живе диявол»! Ця яскрава фраза була сказана в одному післяматчевому інтерв'ю після переможного голу алжирського футболіста Антара Ягі у відбірковому турнірі чемпіонату Африки, а потім стала популярною в ЗМІ. Тут мова йде про верхні кути воріт, де воротареві найважче відбити удар (порівняйте з onde a coruja dorme бразильською португальською, що означає «Де спить сова»).

У сучасному світі відбуваються складні геополітичні та етнокультурні процеси, що вимагають постійного і пильного вивчення. У сучасній педагогічній науці питання, присвячені дослідженням соціальних, етнокультурних і релігійних феноменів, характерних для країн Європи та Азії, знаходяться в центрі уваги дослідників (Ghazala, с. 25). Разом з тим, інтерес до проблем освіти в європейських і азіатських країнах нерівномірний – домінують дослідження сучасної теорії і практики освіти європейських країн, в той час як дослідження, звернені до аналогічної проблематики азіатських країн, не відповідає ступеню їх впливу на формування нових технологічних укладів і соціальних практик. Це повною мірою відноситься і до вивчення проблем сучасної освіти в країнах Арабського Сходу (Ghazala, с. 25).

Чисельність населення 26 країн, в яких Арабська мова є державною, а також постійна геополітична Динаміка, що визначає якісну своєрідність розвитку освітніх систем даних країн у поєднанні з глибокими культурними та релігійними традиціями, актуалізують дослідження педагогічної проблематики в країнах арабського світу. У сучасній ситуації арабські країни активно реалізують стратегію популяризації арабської культури та арабської мови (Ghazala, с. 25). У навчальних книгах, розроблених для тих, хто вивчає арабську мову, як контекстно, так і явно, наочно представлені етнокультурні патерни, що характеризують соціальні феномени і ментальні установки. При цьому навчальні книги завжди звертаються до проблематики, що відображає найважливіші види діяльності представників культури та / або носіїв мови (Ghazala, с. 25).

Для визначення якісної своєрідності візуалізації соціальних практик, відображених у змісті підручників, проведемо дослідження автентичного джерела – арабської навчальної книги. При цьому будемо виходити з гіпотетичного припущення про те, що підручник є своєрідним індикатором, що дозволяє судити про особливості концептуально-образної репрезентації арабськими авторами проявів духовної і фізичної активності, що визначає культурні практики представників арабського світу.

Емпіричним об'єктом дослідження є підручник арабської мови, призначений для навчання дорослих, в тому числі для вдосконалення мовної підготовки зарубіжних студентів, що навчаються у вузах арабських країн: – منهج ل للناشئين العربية – інтегрований підхід для тих, хто не розмовляє арабською мовою.

У загальній системі спеціальної лексики спорту існує велика кількість підсистем. Практично кожен вид спорту має власну підсистему професійно орієнтованих лексичних одиниць. Оскільки багато видів спорту значно відрізняються один від одного, то відповідні лексичні підсистеми різних видів спорту також мають між собою мало спільного, причому мова йде не тільки про склад самих лексичних одиниць, а й про принципи їх створення, джерелах, розвитку і т.п. З іншого боку, спостерігається перетин лексичних підсистем багатьох видів спорту, як правило, мають спільну специфіку і походження.

Особливість спортивної термінології полягає в тому, що вона включає в себе багато понять з теорії та методики фізичної культури, суміжних наукових, технічних і навчальних дисциплін (біомеханіки, психології, педагогіки, гігієни, фізіології, автомобілебудування, геодезії, медицині, біохімії – (الميكانيكا الحيوية، علم النفس، علم أصول)، (التدريس، النظافة، علم وظائف الأعضاء، هندسة السيارات، الجيوديسيا، الطب، الكيمياء الحيوية), широко використовуються в спеціальній літературі і професійному спілкуванні.

Спортивна термінологія, як характеризує вузьку область професійної діяльності, включає в себе ряд диференціальних ознак на лексичному, словотвірному і синтаксичному рівнях. Перерахуємо окремі ознаки спортивної терміносистеми (Ghazala, с. 25):

1) Спортивна термінологія-одна з найбільш активних і вживаних термінологій. Термінологія спорту широко використовується як в спеціальній спортивній літературі і спеціалізованих передачах, так і в інших ЗМІ, в основному, в метафоричному значенні.

2) Спортивна термінологія включає в себе безліч понять з різних галузей знань: медицини, психології, педагогіки, соціології та ін., що вимагають відповідної обробки. Це дозволяє говорити про глибинні процеси міжгалузевої інтерференції в спортивній термінології. У діахронічному аспекті настільки ж великий розкид слів і словосполучень, які є спортивними термінами. Деякі з них виникають в наші дні (фітнес, Черлідінг – (اللياقة البدنية والتشجيع), інші прийшли з Середніх віків (фехтування - المبارزة) або з давнини (шахи - الشطرنج).

3) Слабка відмінність від загальнолітературної лексики впливає з тісних зв'язків спортивних терміноодиниць з загальнолітературною лексикою, в якій містяться такі слова як команда, захист, поразка, гра, спорядження, швидкість, удар, ривок, поштовх, біг та ін., тобто розвиток спортивної термінології повторює шлях розвитку термінологій інших сфер діяльності.

Говорячи про термінологію, слід виділити такі важливі її властивості як термінологізація і детермінологізація, так як вони виконують важливу функцію в побудові терміносистем.

Під уточненням значення слова ми розуміємо наукову визначеність, конкретність, яка надається лексичній одиниці при її термінуванні. При цьому значення терміна не зазнає особливих змін по відношенню до слова, тому що рівність позначаються ними понять зберігається.

Даний тип взаємин широко представлений в багатьох термінологіях. Тут зміна семантики слова викликано використанням слова для номінації нового поняття внаслідок певної подібності між цим поняттям і тим поняттям, для позначення якого воно раніше застосовувалося. В якості бази для метафоричного перенесення виступає певна сема в значенні слова, яка актуалізується і стає домінантною. Дуже часто перенесення проводиться за подібністю будь-яких ознак у двох понять.

Розглянуті види взаємин співвідносяться з етапами перетворення звичайного слова в науковий термін. Процес термінологізації говорить про активність мовних процесів в спортивній термінології, її підпорядкованості системі національної мови. Поява термінологізованих одиниць в словнику професіоналів відбувається в міру осмислення і виділення ними «своїх», актуальних понять і їх сторін, які поступово відображаються в новому значенні слова (Ghazala, с. 25)

Коли сфера вживання терміна переростає рамки вузькопрофесійної комунікації, і термін переходить в загальнолітературну мову - цей процес називається детермінологізацією. При розширенні сфери застосування значна група слів і виразів спортивної мови починає відокремлюватися і виступати як система лексичних засобів, що володіє експресивною значимістю за межами професійно орієнтованого функціонування. Спортивна лексика, як і всі інші Професійні Мови, схильна до детермінологізації. Слова і їх значення поступово втрачають безпосередній зв'язок з предметами, явищами спортивного життя і починають побутувати в іншій функції, пов'язаної з осмисленням життєвих явищ через спортивну лексику. Вивчення цього лексичного процесу в рамках нашого дослідження пояснюється необхідністю розкрити деякі відмінні характеристики культури спорту, її місце, роль і вплив на громадську культуру.

Детермінологізація спортивної лексики являє собою неминучий процес, оскільки величезна популярність спорту і широке висвітлення спортивних подій

усіма засобами масової інформації призводять до слабких відмінностей спортивного і загально побутового словників носіїв мови і насичення словника звичайної людини професійно забарвленої лексикою.

Детермінологізацію можна охарактеризувати як процес освоєння спортивної лексики – коли відбувається вживання професійного найменування в сферу загальноповсякденної мови. Таким чином, ми можемо побачити, що входження спортивних термінів в контексти загальноповсякденної мови призводить до виникнення оціночних, експресивних смислів і, значить, впливає на стилістичне забарвлення тексту і лексичних одиниць, що вступають в контакти з ними.

Висновки до розділу 2

Було з'ясовано, що у світі, де глобалізація та культурний обмін стали нормою, використання спортивної лексики у арабській мові набуває все більшої важливості. Ця мова містить в собі велику кількість термінів зі спорту, які стають все більш різноманітними завдяки впливу калькування, що може ускладнити сприйняття тексту.

Щодо застосування спортивної термінології на практиці, найчастіше зустрічаються спеціально-юридичні терміни, які зрозумілі лише фахівцям у цій області. Крім того, ця лексика часто використовується не лише у спортивній сфері, що може заплутати перекладача.

Існують кілька причин, які можуть викликати проблеми під час перекладу. Серед них варто відзначити відсутність прямого еквіваленту в українській мові, використання діалектних виразів, які ускладнюють процес перекладу, а також вживання термінологічних одиниць певної сфери в інших галузях, що може призвести до полівалентності та синонімічності термінів та, в результаті, до не зовсім правильних відтворень значень.

Важливість точного перекладу таких термінів з арабської на українську мову не можна переоцінити, оскільки навіть невеликі помилки можуть мати серйозні наслідки, особливо в галузі спорту, де кожне слово має велике значення. Тому точний переклад термінологічних одиниць з арабської на українську є важливим

елементом для забезпечення якості комунікації між арабськомовними та україномовними фахівцями у різних сферах діяльності.

Важливість цього дослідження полягає у тому, що його теоретичні і практичні результати можуть бути використані для навчання лінгвістів і перекладачів, які працюють у сфері спорту.

Отже, можна відзначити, що використання спортивних термінів у загальному мовленні призводить до формування оціночних та експресивних конотацій, що впливає на стилістичне відтінювання тексту та взаємодію лексичних одиниць з ними.

Вивчення цього лексичного процесу в рамках нашого дослідження пояснюється необхідністю розкрити деякі відмінні характеристики культури спорту, її місце, роль і вплив на громадську культуру.

Детермінологізація спортивної лексики стає необхідним процесом у зв'язку із широким поширенням спорту та інтенсивним освітленням спортивних подій у засобах масової інформації. Це призводить до зміцнення зв'язку між спортивним та загальноновживаним словниками мови, а також до збагачення лексики звичайних людей професійними термінами.

ВИСНОВКИ

Арабська літературна мова використовується в країнах з різним політичним режимом та різним рівнем економічного розвитку. У кожній з цих країн для усного спілкування використовується місцевий діалект. Колишнє колоніальне панування, зокрема англійське, французьке та італійське, вплинуло на другу мову, яка вживалася в деяких арабських країнах, що в свою чергу відобразилося на словниковому складі арабської літературної мови.

Найвиразніші відмінності у словниках помітні у термінології, особливо в спортивній. Ці розбіжності в деяких випадках досягають такого рівня, що викликають хвилювання та занепокоєння як серед філологів, так і серед фахівців у різних сферах науки та практики. У порівнянні з використанням слів у повсякденному спілкуванні, де контекст може компенсувати різницю, відмінності у термінологічній лексиці, особливо у сфері спорту, можуть створити значні проблеми, оскільки залежність лексичного значення терміну від контексту досить обмежена.

Контекст терміну визначається системою понять у відповідній галузі науки або практики. Це означає, що відмінності в термінології можуть становити перешкоду для арабських спеціалістів з різних країн у встановленні спільної мови, що, зрозуміло, ускладнює культурний та науковий обмін між арабськими країнами. Наприклад, деякі спортивні терміни використовуються різними словами в різних арабських країнах. Проведений аналіз оригінальних текстів зі спортивної тематики в Сирії та Єгипті показав, що терміни, які використовуються, часто відрізняються, хоча позначають одні й ті ж поняття.

Паралельно зі стихійним збагаченням словника різноманітними новоутвореннями внаслідок актуальної потреби, проводиться систематична робота з розробки та вибору словникової та термінологічної бази, яку здійснюють спеціальні установи або окремі фахівці, зокрема лексикографи. В цьому процесі особливу роль відіграють три авторитетні лінгвістичні інституції - Каїрська, Дамаська і Багдадська

академії арабської мови. Серед них Каїрська академія, заснована у 1892 році, має видатну роль у формуванні та відборі сучасної спеціальної лексики та термінології.

В Рабаті (Марокко) діє Бюро арабізації як координаційний орган при Лізі арабських країн, і його основною функцією є уніфікація термінології. Головною метою цієї академії було очищення літературного словника від запозичень і діалектизмів за допомогою створення їх еквівалентів на базі класичної мови. Запозичення вважалися менш західним способом формування терміну. Такий же лінгвістичний підґрунтя мав і робота, що виконувалася для створення нової наукової та технічної термінології. Сподівання оновити словник шляхом вживання архаїчної лексики, давши старим, забутим словам нові значення або утворивши на їх основі нові похідні, у більшості випадків не виправдалося.

Академічні новоутворення, які часто включалися у великі списки, мало отримували підтримку від громадськості, залишаючись маловідомими і не змогли конкурувати зі словами, що широко використовувалися засобами масової інформації. Це сталося не лише через те, що їх "реальний" зміст не відповідав смаку громадськості, а також тому, що створені заново слова виглядали штучно і здалися архаїчними, не приносячи оновлення до словника.

АНОТАЦІЯ АРАБСЬКОЮ МОВОЮ

بحث حول موضوع: المصطلحات الرياضية في اللغة العربية.

تعد المصطلحات الرياضية جزءاً لا يتجزأ من لغة التواصل المهنية للرياضيين والمدربين والقضاة. يتميز بعدد من الميزات المحددة: الانفتاح، مجموعة واسعة من المستخدمين، الديناميكية، الانفصال الضعيف عن المفردات الأدبية العامة، الطبيعة التقييمية للأسماء، وجود عدد كبير من المرادفات، القرب من المصطلحات الفنية.

موضوع البحث هو الحقائق اللغوية للمصطلحات الرياضية في اللغة العربية. والغرض من عمل المقرر هو دراسة وتحليل المصطلحات الرياضية في اللغة العربية. لتحقيق الهدف تم حل المهام التالية:

(1) النظر في الطرق الرئيسية لتكوين المصطلح في اللغة العربية.

(2) تحليل مشكلة المصطلحات والمصطلحات العربية.

(3) تم توضيح ملامح البنية المعجمية الدلالية للمصطلحات الرياضية للغة العربية.

(4) تحليل انتشار المصطلحات الرياضية العربية.

وأظهرت نتائج هذه الدراسة أن اللغة العربية تحتوي على العديد من المصطلحات الرياضية، والتي تتزايد أهميتها في عالم أصبحت فيه العولمة والتبادل الثقافي هي القاعدة. أصبح استخدام المفردات الرياضية في اللغة العربية أكثر تنوعاً، لأن العديد من المصطلحات تتشكل عن طريق خلط عدة لغات، الأمر الذي يمكن أن يعقد عملية فهم النص المكتوب.

كما أظهرت الدراسة أن الترجمة الصحيحة للمصطلحات الرياضية من العربية إلى الأوكرانية مهمة جداً، حيث أن الأخطاء في مثل هذه الترجمة يمكن أن تكون لها عواقب وخيمة، لأن هذه هي مجالات الرياضة، حيث كل كلمة لها قيمة كبيرة.

إن تحويل المصطلح إلى كلمة شائعة الاستخدام في المفردات الرياضية هو عملية حتمية، حيث أن الشعبية الكبيرة للرياضة والتغطية الواسعة للأحداث الرياضية من قبل جميع وسائل الإعلام تؤدي إلى اختلافات ضعيفة بين القواميس الرياضية والقواميس اليومية للناطقين الأصليين و تشبع مفردات الشخص العادي بالمفردات الملونة بشكل احترافي.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Абу А. (2012). *Курс арабської мови: вступна, перша та друга частини*. Київ: Салям.
- Аль-Кудмані, Р. (2012). *Зіставлення консонантних арабської мови з метою прогнозування явищ інтерференції арабів*: дис. канд. філол. наук: Київ: Схід-Захід
- Белкин, В.М. (1975) *Арабская лексикология*. Изд-во Моск. Унив-та.
- Завадовський, Ю. М. (1962). *Арабські діалекти Магрибу*. Москва: Видавництво Східної літератури
- Ібрагім, А. (2013). *На арабських діалектах*. Єгипетська бібліотека Анджело: Київ: Салям.
- Каддух, М.А. (2014). *Ліванський діалект арабської мови (лексико-граматичний нарис)*: дис. канд. філол. наук: Київ: Салям.
- Країни і регіони світу*: (2016). Довідник. Київ: Проспект
- Хассан, Н. (2015). *Проблеми глобалізації та їх відображення в арабській пресі*: автореф. дис. канд. філол. наук: Київ: Проспект
- Шайхуллін, Т.А. (2012). *Арабські паремії з компонентом-найменуванням родинних відносин: концептуально-семантичний і етнокультурний аспекти*: автореф. дис. д-ра філол. наук: Харків: Акта
- Abdulhady, S., Al-Darraji O. (2019). *Code Switching: A Close Study of Translating English Linguistic Terms into Arabic* // International Journal of Linguistics, Literature and Translation. №. 3. 175-187 p
- Enani, M. (2000) *Murshid Al-Mutarjim, Translators' Guide*. Cairo: Sphinx Bookshop. 119 p.
- Gaber, J. (2007) *Translation: A Morphology-based Approach to the Translation and Standardization of Terminology Technical Terms from English into Arabic – The Case of Linguistics Terminology*. Tripoli: Academy Publishing House. P. 139.
- Ghazala, S. (2013) *Arabization Revisited in the Third Millennium* // Arab World English Journal. P. 25-41.

Matthews, P. (2014) *Oxford Concise Dictionary of Linguistics*. Oxford: Oxford University Press. 443 p.

Miqran, Y. (2009). *Al-Mustalah Al-lisani Al-Mutarjam, Translated linguistic term*. Damascus: Dar Raslan. 173 p.

<http://nuruliman.ru/archives/27>.

СЛОВНИК

رياضة	Спорт
كرة القدم الأمريكية	Американський футбол
كرة السلة	Баскетбол
الهوكي	Хокей
الريشة	Бадмінтон
تنس	Теніс
الرجبي	Регбі
الجولف	Гольф
البلياردو	Більярд
سباحة	Плавання
البياتلون	Біатлон
شجار	Сварка
رياضة بدنية	Фізичний спорт
سياج	Огорожа
سباق	Перегоновий
لعبة البولو	Гра в поло
البولينج	Боулінг
رياضي	спортсмен, спортсмен
بطل	чемпіон
تسلق الجبال	альпінізм
الجري	біг труською
ركوب الخيل	кінські перегони
جمباز	гімнастика

صيد الأسماك	риболовля
ركوب الدراجات	їзда на велосипеді
الغوص	стрибки у воду
التَّرخُّق على الجليد	катання на ковзанах
مُصَارَعَة	боротьба
حَكَم	суддя
مُلاَكَمَة	бокс
الكرة الطائرة	волейбол
لَاعِب	гравець
بطولة	першість
خَصَم / مُنَافِس	противник
حارس مرمى	воротар
هدف	гол / ворота
مُنَافَسَة / مُبَارَاة	змагання, змагання
كرة القدم	футбол
كرة السلة	баскетбол
كرة	м'яч
بطل العالم	чемпіон світу
رَاحِب	переможець
نَصْر	перемога
مُدْرِب	тренер
دورة	турнір
لقب	звання
فريق	команда, збірна
مَلْعَب	стадіон

مُشَجِّع	спортивний вболівальник
رياضي	спортсмен
رياضة	спорт
مُنْفَرَج	глядач, спостерігач
النَّيْجَة	результат
الألعاب الأولمبية	Олімпійські ігри
مُنْتَابِق / مُتَنَافِس	учасник змагання, змагання
هزيمة	поразка
نهائي	фінал
المركز الأول / الصدارة	перше місце
لُعْبَة	гра
قاعة رياضية	спортзал
مباراة	матч
ميدالية	медаль